

Kommunal Rapport

ANALYSE | ENDELIGE TALL
7. juli 2017

Lenvik

46 % av nøkkeltallene er forbedret siste år

nr. 386 justert for inntektsnivå

Nøkkeltallene er klart svakere enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Annonse

90 | KBN Kommunalbanken
ÅR | Norge

Plasseringer i Kommunebarometeret 2010-2017

Dette er plasseringene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene. Serien er ikke sammenliknbar over tid, fordi innholdet i barometeret også har endret seg over tid.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nøkkeltallene alene	324	231	225	227	350	358	401	409
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	263	190	196	194	298	318	370	386
Rangering inntektsnivå	254	254	259	276	270	245	224	191
Grunnskole	263	311	279	336	345	362	365	367
Pleie og omsorg	177	83	57	168	171	219	325	253
Barnevern	82	20	31	18	159	311	307	193
Barnehage	399	327	288	245	348	315	309	268
Helse			308	142	241	138	33	142
Sosial	198	369	319	324	237	254	357	313
Kultur		255	275	107	229	172	149	163
Økonomi	413	410	406	187	376	321	374	399
Kostnadsnivå		89	162	325	30	182	233	287
Miljø og ressurser	315		345	351	294	338	237	113
Saksbehandling			327	125	370	240	199	349
Vann, avløp og renovasjon			140	304	113	240	230	260

Utvikling over tid (sammenliknbar serie)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nøkkeltallene alene	370	292	374	276	386	376	408	409
Totaltabellen - justert for økonomiske forutsetninger	306	237	326	228	351	328	381	386
Grunnskole		273	298	268	368	302	341	367
Pleie og omsorg	210	185	165	174	187	268	268	253
Barnevern	96	28	76	48	178	355	320	193
Barnehage	335	278	271	236	297	289	300	268
Helse	296	110	134	118	88	58	75	142
Sosial	279	313	346	334	249	290	361	313
Kultur	238	198	223	215	268	179	165	163
Økonomi	424	386	418	356	396	309	370	399
Kostnadsnivå			300	194	247	202	237	287
Miljø og ressurser	130	285	140	280	188	214	186	113
Saksbehandling	199	277	353	134	371	265	220	349
Vann, avløp og renovasjon	256	268	277	297	259	312	296	260

Plasseringene i denne tabellen er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2017-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Hovedanalyse – 7. juli 2017 (endelig versjon)

Lenvik havner på en 386. plass i Kommunebarometeret 2017 fra Kommunal Rapport. Da har vi korrigert plasseringen med hensyn til økonomiske rammebetingelser. Nøkkeltallene er samlet sett svake målt mot resten av landet.

Lenvik har ingen plasseringer blant de 100 beste i noen sektor i de foreløpige tabellene. Beste plassering er innen miljø og ressurser (113. plass).

Kommunen har sine svakeste plasseringer innen økonomi (399. plass), grunnskole (367. plass) og saksbehandling (349. plass).

Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Lenvik på en 409. plass. Nøkkeltallene er klart svakere enn økonomiske forutsetninger skulle tilsi.

Grunnskolen: Avgangskarakterene på 10. trinn i Lenvik har vært en del under middels de siste årene, målt mot resten av Skole-Norge. Frafallet på videregående blant elever fra kommunen er omtrent på normalnivået. Frafallet har økt betydelig fra 2010- til 2011-kullet (som ble talt opp i fjor). Er det bare tilfeldige variasjoner, eller ligger det større utfordringer bak? Ny statistikk indikerer at skolene i kommunen bidrar en del mindre til elevenes resultater, enn det som er normalen.

Pleie og omsorg: Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt få plasser avsatt til demente. Nasjonalt er anslaget at fire av fem gamle på sykehjem er demente. I Lenvik er 22 prosent av plassene ment for demente. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden. Ifølge tall fra HelseDirektoratet er det bare 87 prosent av de med funksjonshemninger, som får bistand til å delta i arbeid og studier. Andelen er høy. Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Lenvik er det hele 85 prosent som er i denne kategorien.

Det kan synes som om omsorgen i veldig stor grad er hjemmebasert. Snittet er 75 prosent.

Barnevern: Selv om Lenvik ligger bedre an enn normalkommunen, er det fortsatt noen saker som tar lang tid å behandle. Kommune-Norge har blitt bedre de siste årene, snittet er nå 86 prosent. Sett de fire siste årene under ett, er statistikken ganske svak. Ved nyttår var andelen av sakene med tiltak i hjemmet litt høyere enn i normalkommunen. I 69 prosent av sakene var tiltaket i hjemmet i kommunen, mens snittet for hele landet var 60 prosent.

Barnehage: Ifølge statistikken har alle barn med rett på plass, også barnehageplass. Det er bra, og slik situasjonen burde være i de aller fleste kommuner. Bemanningen i barnehagene i Lenvik er midt på treet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Snittet er 11363 timer per årsverk. 34 prosent av andre ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er på 36 prosent. 90 prosent av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage, ifølge tallene. Det er bra. Snittet for landet er 76 prosent. Ulike talletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en feilkilde.

Sosialtjeneste: Unge mottakere går litt lenger på sosialhjelp i Lenvik enn i normalkommunen. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. For de over 25 år er stønadstiden litt lenger enn normalen. En ganske stor andel av dem som mottar sosialhjelp, søker ikke jobb. Er det en situasjon kommunen kan bidra til å forbedre?

Kultur: Biblioteket er godt besøkt, ifølge statistikken. Av de voksne i kommunen er det 17 prosent som er registrert som aktive lånerne på biblioteket. Kan kommunen gjøre noe for å få andelen høyere? Telemarksforsking setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, privat eller

offentlig. I Lenvik er sysselsettingen litt under normalen målt mot folketallet.

Økonomi: Resultatet var ørlite svakere enn for ett år siden. Resultatet var ørlite svakere enn for ett år siden. Målt over de siste fire årene har driften akkurat gått i null. Over tid bør marginen bli bedre enn dette. Kommunen har litt penger på disposisjonsfond, men det er ikke i nærheten av å være nok til å kunne håndtere en økonomisk krise. Netto renteekspontert gjeld er mye høyere enn landsgjennomsnittet (37 prosent), målt mot brutto driftsinntekter.

Kostnadsnivå: Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Lenvik ligger omtrent på normalnivået for Kommune-Norge. Innen pleie og omsorg ligger kostnadene midt på treet. Barnehagekostnadene er litt under det som er normalnivået.

Kommunebarometeret i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder.

Litt forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune. Første rangering ble publisert i 2010. 2017-barometeret inkluderer 141 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

Kommunal Rapport har alt ansvar for vektning, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har framstått

som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

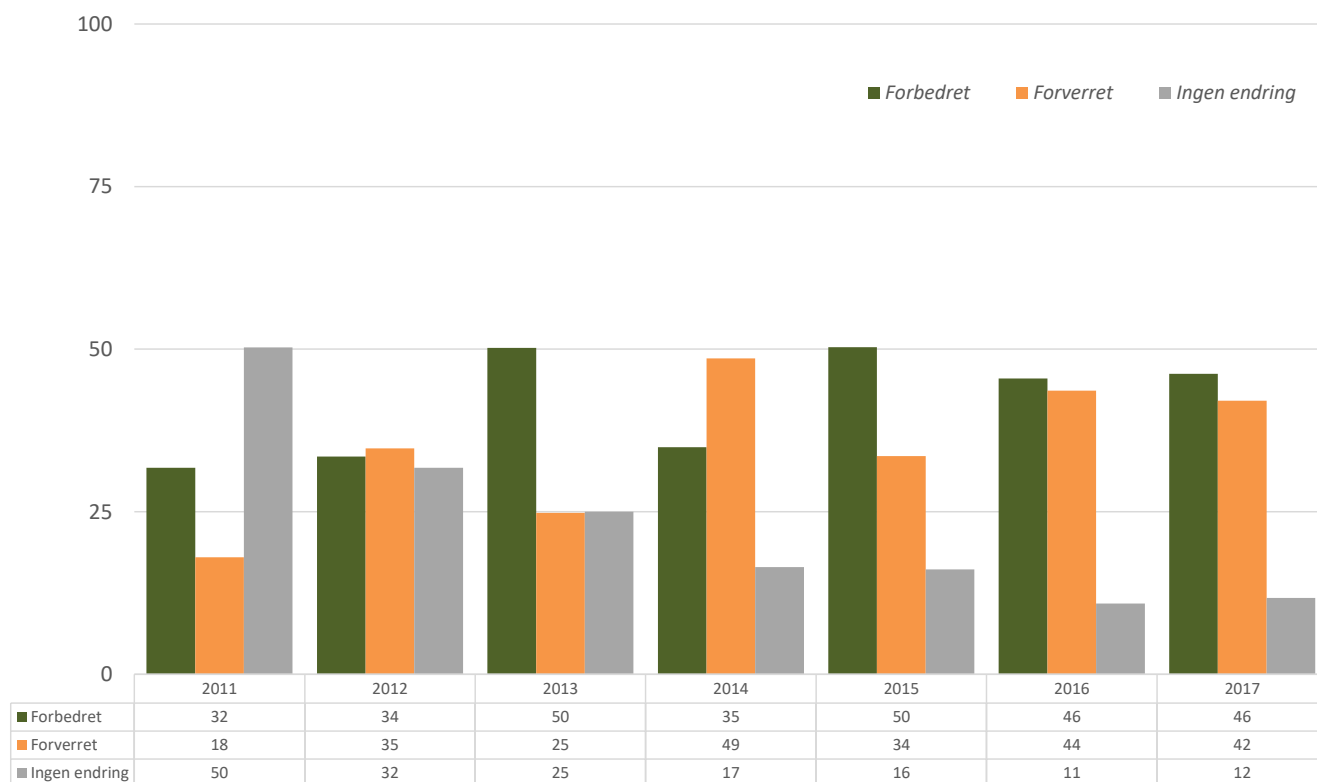
Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, for å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon. Dette er ingen vurdering av om innbyggerne får gode nok tjenester, men om det ser ut til at kommunen har noe å lære.

Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter vil spille en rolle. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har

fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. En enkel tese er at om hovedvekten av nøkkeltallene forbedres, leverer kommunen også samlet sett bedre enn før.

Vil du lese mer om kildene til nøkkeltallene som er brukt og hvorfor Kommunal Rapport lager denne rangeringen? Gå til denne artikkelen: kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2017/metode

Hvor stor andel av nøkkeltallene har blitt bedre?

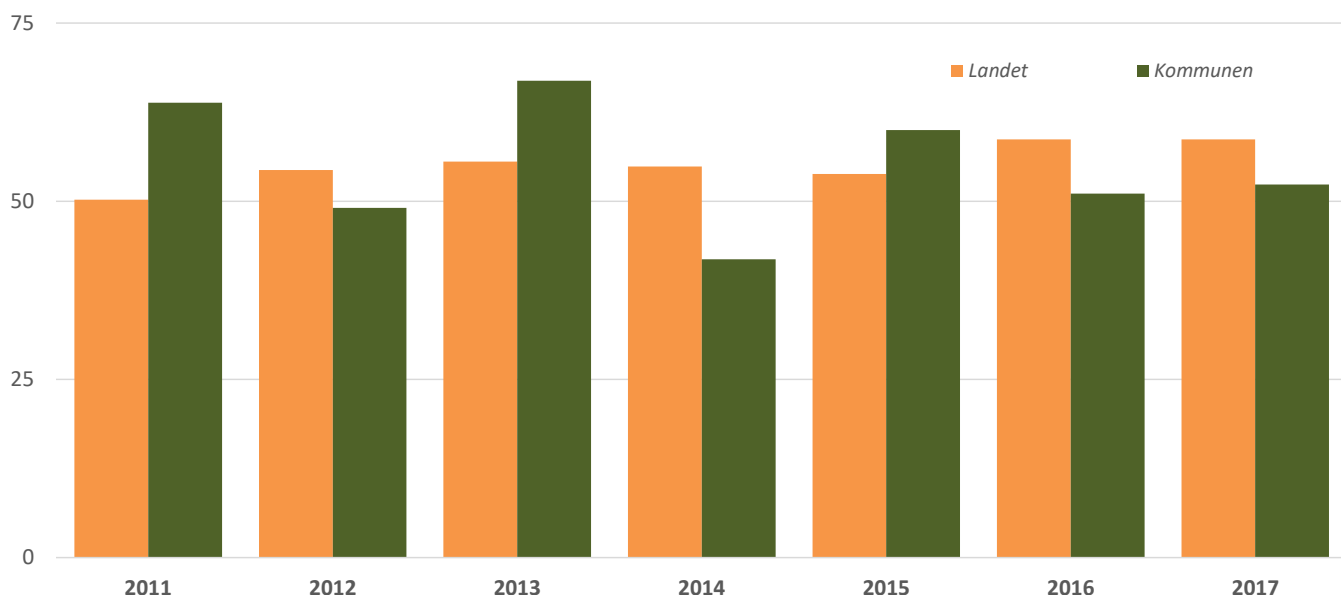

Andelen av kommunens egne nøkkeltall som har blitt bedre eller dårligere det siste året. Nøkkeltall som ikke kan sammenliknes med året før regnes inn i "ingen endring".

I en typisk kommune vil det være en litt høyere grønn enn rød søyle de fire siste årene, ettersom gjennomsnittet i Kommune-Norge er den største andelen av

nøkkeltallene som endrer seg, blir bedre.

Forbedringen målt mot resten av landet

Grafikken sammenlikner kommunens utvikling med gjennomsnittet: Hvor stor andel av nøkkeltallene ble bedre i fjor?

I denne grafikken måler vi bare de nøkkeltallene hvor det faktisk var endring; alt over 50 prosent indikerer at det var en større andel nøkkeltall som ble bedre, enn som ble dårligere. Fra 2012 og framover har en overvekt av

nøkkeltallene blitt bedre. Andelen har aldri vært større enn nå - nær 59 prosent av nøkkeltallene i Kommune-Norge som endret seg i fjor, ble til det bedre. Andelen er vektet som vektningen i Kommunebarometeret, slik at beregningen legger mest vekt på sentrale nøkkeltall. Ikke alle nøkkeltall kan forbedres, og noen nøkkeltall reflekterer en fast skala mellom kommunene (hvor noen får bedre resultat på

bekostning av andre. Men i stor grad er det mulig å forbedre seg innen de indikatorene som er i bruk i Kommunebarometeret.

20 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			367 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre			35
				Plass	Landet	Kommunens karakter			
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017	
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år (10 %)	39,5	39,5	39,8	291	40,6	2,8	2,6	2,7	
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år (5 %)	40,5	39,5	40,6	256	41,2	3,7	2,4	3,3	
FRAFALL: Andel elever fra kommunen som har fullført og bestått videregående innen fem år (10 %)	70	72	67	295	73	3,7	4,1	3,1	
NP 5. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)	47,9	47,1	46,9	327	50,0	2,8	2,3	2,2	
NP 8. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (10 %)	48,8	48,7	48,4	286	50,0	2,7	2,7	2,5	
NP 9. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (10 %)	48,7	49,4	50,2	359	54,0	1,8	1,7	1,6	
SKOLEBIDRAG: Skoleresultater korrigert for sosiale faktorer på ungdomstrinnet, snitt siste to år (10 %)	3,3	3,2	3,2	332	3,4	2,6	1,8	1,8	
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 1.-7. trinn (5 %)		80	73	186	71		4,3	3,7	
UTDANNING: Andel lærere med kompetanse til å undervise i norsk, engelsk og matematikk, 8.-10. trinn (5 %)		48	58	239	60		2,7	3,0	
UTDANNING: Andel lærere med godkjent lærerutdanning, 1.-7. trinn (2,5 %)	94	91	89	288	95	4,1	3,9	3,3	
UTDANNING: Andel lærere med godkjent lærerutdanning, 8.-10. trinn (2,5 %)	96	96	95	156	96	5,1	5,3	4,9	
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)	84	84	83	373	90	3,2	2,8	2,0	
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)	82	80	82	282	85	3,8	3,0	3,6	
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 1.-4. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	4,6	4,2	4,5	75	5,2	5,3	5,6	5,2	
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 5.-7. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	10,9	11,1	11,4	243	9,4	4,3	4,2	3,8	
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med spesialundervisning 8.-10. trinn, snitt siste fire år (2,5 %)	10,6	10,7	11,7	224	10,4	4,7	4,4	3,9	
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	27	17	15	232	16	2,6	2,2	2,1	
LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	1	18	12	310	30	1,1	2,0	1,7	
LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	1	4	2	190	8	1,2	1,4	1,2	

Grunnskole

367 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

35

Avgangskarakterene på 10. trinn i Lenvik har vært en del under middels de siste årene, målt mot resten av Skole-Norge.

Resultatene i fjor var omtrent på samme nivå som snittet de siste fire årene.

Frafallet på videregående blant elever fra kommunen er omtrent på normalnivået. Frafallet har økt betydelig fra 2010- til 2011-kullet (som ble talt opp i fjor). Er det bare tilfeldige variasjoner, eller ligger det større utfordringer bak?

Prestasjonene på nasjonale prøver på ungdomstrinnet ligger litt under nivået elevene viser på 10. trinn.

Ny statistikk indikerer at skolene i kommunen bidrar en del mindre til elevenes resultater, enn det som er normalen.

En del lærere i barneskolen som underviser i norsk, engelsk og matematikk, mangler fordypning ifølge statistikken. Kan kommunen klare å forbedre denne statistikken i løpet av de neste årene?

På ungdomsskolen oppfyller 58 prosent av lærerne i matematikk, engelsk og norsk nye krav til fordypning i fagene. Snittet for hele landet er 60 prosent.

Ifølge Elevundersøkelsen sier 82 prosent av elevene på 10. trinn at de trives godt. Det er da et relativt stort mindretall som ikke trives. I snitt sier 85 prosent at de trives godt.

Andelen elever i småskolen som får spesialundervisning er lav målt mot de fleste andre kommuner. Det teller positivt i barometeret. Andelen er omtrent som for ett år siden.

På 5.-7. trinn får 11,4 prosent av elevene spesialundervisning. Det er midt på treet målt mot andre kommuner.

På ungdomsskolen får 11,7 prosent av elevene spesialundervisning. Snittet for landet er 10,4 prosent.

I småskolen er andelen som får leksehjelp litt høyere enn landsgjennomsnittet på 16 prosent.

På 5.-7. trinn er det langt færre som får leksehjelp i Lenvik enn snittet i Skole-Norge, som er på 30 prosent.

På ungdomsskolen er det ganske få elever som får leksehjelp, men det er ikke unormalt. Snittet for landet er 8 prosent.

Nasjonale utviklingstrekk:

Avgangskarakterene har økt betydelig i mange kommuner de siste årene. En delforklaring er at valgfag nå er med i beregningsgrunnlaget, og det gir høyere karakterer på 10. trinn. Et kontrollspørsmål i hver kommune er om det er sammenheng mellom prestasjonene på nasjonale prøver på ungdomstrinnet, resultatene på 10. trinn og andelen av elever fra kommunen som fullfører videregående med bestått innen fem år.

I Kommunebarometeret har vi i år tatt med flere nøkkeltall som viser lærernes kompetansenivå, inkludert andelen som tilfredsstillende de nye kravene i norsk, matte og engelsk. I ungdomsskolen mangler 40 prosent av lærerne fordypning. Vi har også inkludert den ferske statistikken over skolenes bidrag til elevenes resultater. Her er forskjellene relativt små, så små endringer fra år til år vil gi ganske

store utslag. Andelen elever som faller fra på videregående er oppdatert, og viser at andelen som fullfører og består innen fem år øker marginalt (73 prosent).

Fra og med i år viser vi hvordan spesialundervisningen er i bruk fordelt på småskolen, mellomtrinnet og ungdomsskolen. På alle nivåer har andelen elever med spesialundervisning falt litt det siste året. Det regner vi som positivt i barometeret.

Leksehjelpen spres i større grad enn før utover hele skoleløpet. Men det er bare 6 prosent av elevene på ungdomstrinnet som får leksehjelp, mot 30 prosent på 5. til 7. trinn. Bare 16 prosent på 1.-4. trinn har nå leksehjelp - årskullene som ordningen opprinnelig ble innført for. Etterspørsel finnes det ikke tall for.

Pleie og omsorg <i>20 % vekt i barometeret</i>	Kommunens nøkkeltall			253 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre			55
				Plass	Landet	Kommunens karakter			
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017	
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning (10 %)	78	78	74	255	74	4,1	4,7	3,5	
SYKEHJEM: Andel av beboere i institusjon totalt med omfattende bistandsbehov (10 %)	83	82	85	82	75	4,9	4,6	5,0	
DEMENTE: Andel plasser til demente, mot antall over 80 år på sykehjem (10 %)	22	22	22	350	38	2,4	2,4	2,4	
KORTTIDSPASSER: Andel korttidsplasser av alle totalt antall plasser med heldøgns omsorg (5 %)	15	15	15	257	18	2,1	2,4	2,1	
BEMANNING: Tid med lege på sykehjem (5 %)	0,56	0,55	0,55	142	0,55	3,7	3,4	3,0	
BEMANNING: Tid med fysioterapeut på sykehjem (5 %)	0,12	0,23	0,35	221	0,43	1,3	1,9	2,6	
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc (5 %)	88	88	88	285	82	5,0	5,0	4,9	
DAGTILBUD: Antall vedtak om dagaktivitet, målt mot andel over 80 år som ikke bor på institusjon (5 %)					8				
REHABILITERING: Plasser avsatt til rehabilitering i institusjon per 1.000 innbyggere over 67 år (5 %)	2		3	270	4	1,1		1,5	
PROFIL: Gjennomsnittlig antall tildelte timer i uken, hjemmesykepleie (5 %)	5,8	6,2	6,5	85	4,8	3,2	3,5	3,8	
HJEMMETJENESTE: Andel vedtak om hjemmetjenester som iversettes innen 15 dager (5 %)	97	93	99	171	96	4,4	2,7	5,4	
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb. (5 %)	9	79	9	208	157	5,9	4,7	5,9	
TRYGGHET: Antall trygghetsalarmer, målt som andel av hjemmeboende eldre over 80 år (2,5 %)	5	9	11	405	39	1,0	1,0	1,0	
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut per 1.000 innb. over 80 år (2,5 %)	9	4	6	90	5	4,5	2,5	3,3	
BEMANNING: Årsverk av geriatrisk sykepleier per 1.000 innb over 80 år (2,5 %)	4	4	0	339	9	1,9	1,7	1,0	
HJEMMETJENESTE: Mottakere av matombringning, gruppa over 80 år som ikke bor på institusjon (2,5 %)	26	20	19	214	12	3,6	3,0	2,8	
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i arbeid og studier (5 %)	86	88	87	115	77	4,4	4,7	4,7	
FUNKSJONSHEMMETE: Andel med funksjonshemninger som får bistand til å delta i organisasjonsarbeid, kultur eller fritidsaktiviteter (5 %)	39	41	42	366	59	2,0	2,0	2,1	
FUNKSJONSHEMMETE: Mottakere av BPA, støttekontakt og omsorgslønn per 1.000 innbyggere (5 %)	11	11	12	40	9	3,1	3,0	3,1	

Pleie og omsorg

253 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

55

Endringer i nøkkeltallene som er i bruk, slår isolert sett litt positivt ut. I Lenvik har 74 prosent av de ansatte fagutdanning. Snittet for landet er 74 prosent. I de beste kommunene er andelen minst 84 prosent. Andelen er litt lavere nå enn for ett år siden.

Forutsatt at kommunen har gode tilbud på lavere trinn i omsorgstrappa, bør de fleste som bor på sykehjem ha omfattende bistandsbehov. I Lenvik er det hele 85 prosent som er i denne kategorien. Det kan synes som om omsorgen i veldig stor grad er hjemmebasert. Snittet er 75 prosent.

Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt få plasser avsatt til demente. Nasjonalt er anslaget at fire av fem gamle på sykehjem er demente. I Lenvik er 22 prosent av plassene ment for demente. Denne dekningsgraden er omtrent som for ett år siden.

Kommunen har ikke veldig mange plasser avsatt til korttidsopphold. De beste kommunene ligger på 45 prosent. Lenvik ligger på 15 prosent.

Tiden med lege per beoer på sykehjem var omtrent uendret i fjor.

Målt per beoer er tiden med fysioterapeut på sykehjem i Lenvik litt under middels. Kommunen ligger på 0,35 timer, mens de beste er oppe på 0,9 timer.

En liten del av rommene på sykehjem er ikke regnet som moderne enerom. I Kommune-Norge er andelen enerom på 82 prosent.

Nesten alle vedtak om hjemmetjeneste blir satt i verk innen 15 dager, ifølge tall fra Helsedirektoratet.

Ifølge Helsedirektoratet kom alle utskrivningsklare pasienter fra Lenvik tilbake til hjemkommunen samme dag som de ble

utskrevet fra sykehuset. Mange kommuner har god statistikk her.

Målt mot hvor mange gamle som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer veldig lav. En feilkilde er at andre enn kommunen kan tilby trygghetsalarm, og at dette ikke er fanget opp i rapporteringen.

Ifølge tall fra Helsedirektoratet er det bare 87 prosent av de med funksjonshemninger, som får bistand til å delta i arbeid og studier. Andelen er høy.

Kommunene skal gi et tilbud til funksjonshemmete også utenom arbeid og studier. I Lenvik er det 42 prosent som har fått oppfylt sitt behov. Snittet i Kommune-Norge er 59 prosent. De beste ligger på 85 prosent.

Nasjonale utviklingstrekk:

Sektoren er betydelig omarbeidet i denne utgaven av Kommunebarometeret, med flere nøkkeltall som skal gi et bilde av tilbudet i hele omsorgstrappa. Målet er å bli mindre orientert mot sykehjem og gi et bredere bilde av tjenestene. Ulempen er at en del kommuner vil oppleve kraftig endring i plassering i år, som følge av endret metode. Av de som bor på sykehjem, har tre av fire et omfattende pleiebehov. Andelen har økt ørlite de siste årene, hvilket kan indikere at innsatsen dreies mot hjemmebasert omsorg. Bare det siste året har antallet plasser for demente økt med knapt 6 prosent, men fortsatt har kommunene langt fram til å fylle behovene her – det er anslått at om lag fire av fem gamle på sykehjem har en grad av demens.

Legedekningen på sykehjem har økt uavbrutt de siste ti årene. Tilbudet per beoer har økt med 77 prosent i denne perioden. Tiden beoere på sykehjem har med fysioterapeut har økt med drøyt 40 prosent fra bunnåret 2009 og fram til i fjor. Fortsatt er imidlertid

nesten hver femte plass på sykehjem ikke etter moderne eneromsstandard. Her har det skjedd lite de siste fem årene.

Helsedirektoratet har publisert nye kvalitetsindikatorer, og vi har tatt i bruk flere av disse. Som med alle nye statistikker kan tallene være usikre, og i mange småkommuner holdes statistikken dessverre hemmelig. Kommunene oppgir at de har dagtilbud tilsvarende 8 prosent av hjemmeboende over 80 år. Nesten alle vedtak om hjemmetjenester iverksettes innen 15 dager. Antallet som får levert mat hjem til seg er stabilt, 12 prosent målt mot hvor mange gamle over 80 som bor hjemme.

I fjor var det flere døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter. Vær oppmerksom på at statistikken ikke er ensbetydende med at kommunen betalte for døgnene, poenget er om den utskrivningsklare pasienten måtte ligge på sykehus eller ei.

10 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			193 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre		
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	Plass	Landet	Kommunens karakter		
				KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 mindreårige (20 %)	4,6	4,4	5,3	130	4,6	2,9	2,6	3,0
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd (20 %)	14	52	87	212	86	1,0	1,8	4,8
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år (15 %)	68	57	55	386	81	3,2	1,8	1,4
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan (5 %)	90	90	92	101	84	5,2	5,1	5,2
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (5 %)		88	89	65	81		5,1	5,1
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan (5 %)	84	100	100	1	93	4,1	6,0	6,0
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan, siste fire år (5 %)		89	92	139	90		4,2	4,5
TILTAK I HJEMMET: Andel saker med tiltak i hjemmet (10 %)	60	68	69	97	60	3,7	4,7	4,8
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste, per innb. 0-5 år (5 %)	8 422	9 501	15 700	62	9 142	1,9	2,4	4,1
SAKSBEHANDLING: Avsluttede undersøkelser, per årsverk knyttet til saksbehandling og adm. (5 %)	7	13	9	252	10	2,0	4,0	2,6
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år (5 %)	1	1	1	110	0	2,7	2,7	2,7

Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Lenvik er noe lavere enn i normalkommunen. Bemanningen ble en del bedre i fjor, ifølge statistikken.

Selv om Lenvik ligger bedre an enn normalkommunen, er det fortsatt noen saker som tar lang tid å behandle. Kommune-Norge har blitt bedre de siste årene, snittet er nå 86 prosent.

Sett de fire siste årene under ett, er statistikken ganske svak.

Andelen barn med tiltak og utarbeidet plan er høy.

Alle barn som er omplassert, har en omsorgsplan. Det er slik det skal være. I Kommune-Norge er det 93 prosent som har omsorgsplan.

Målt over de siste fire årene er statistikken ganske god.

Ved nyttår var andelen av sakene med tiltak i hjemmet litt høyere enn i normalkommunen. I

69 prosent av sakene var tiltaket i hjemmet i kommunen, mens snittet for hele landet var 60 prosent.

I bare ett av de fire siste årene har kommunen oppgitt at den har spurt brukerne. Er det hyppig nok? Hvordan har den siste undersøkelsen ført til endring og forbedringer?

Nasjonale utviklingstrekk:

Også det siste året har statistikken i barnevernet blitt klart bedre i mange kommuner. Ingen sektor har så stor andel av nøkkeltallene nasjonalt sett blitt bedre. Kommuner som ikke får bedre statistikk, vil derfor falle på tabellen.

2016 ga rekordstatistikk på flere områder: Aldri før har så stor andel saker blitt behandlet innen 3 måneder. 14 prosent av sakene tok mer enn 3 måneder å behandle i fjor, det laveste siden statistikken ble innført. Tre år tidligere var andelen hele 25 prosent.

En større andel barn enn noen gang med tiltak

i barnevernet har også en utarbeidet plan (81 prosent). Bemanningen har heller aldri vært bedre målt mot antall mindreårige. På fire år har antallet ansatte med fagutdanning økt med 30 prosent.

Målt mot hvor mange barn som har tiltak fra barnevernet, var 60 prosent av tiltakene ved nyttår i hjemmet. Det er ikke alltid mulig å ha tiltakene i hjemmet, noen ganger må barnet omplasseres. Likevel antar vi at det generelt vil være bra om tiltakene er i hjemmet - det har også vært en uttalt nasjonal ambisjon i mange år.

10 % vekt i barometeret KB: Kommunale barnehager	Kommunens nøkkeltall			268 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre			50
				Plass	Landet	Kommunens karakter			
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017	
BEMANNING (KB): Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (20 %)	10 882	10 648	10 163	134	11 363	2,9	3,1	3,7	
FAGUTDANNING (KB): Andel styrere og ledere med pedagogisk utdanning (20 %)	93	90	84	362	95	4,4	3,7	3,6	
FAGUTDANNING (KB): Andel øvrige ansatte i kommunale barnehager med pedagogisk utdanning (20 %)	33	29	34	254	36	3,5	2,5	3,3	
ETTERSPØRSEL: Andel barn født før 1.9 (uansett bokommune), som hadde søkt om og ikke fått plass ved rapporteringstidspunktet (10 %)		0	0	1	10		6,0	6,0	
KJØNN: Andel ansatte som er menn, alle barnehager (10 %)	3	4	2	327	9	1,7	1,9	1,1	
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage siste år (10 %) (alle barnehager)	86,3	93,8	90,3	75	76,0	4,7	5,4	5,0	
MINORITET: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år (5 %)	86	87	89	47	74	5,0	4,9	5,3	
AREAL (KB): Leke- og oppholdsareal per barn i kommunale barnehager (5 %)	5,6	5,9	6,0	278	5,9	1,6	1,7	1,8	

Bemanningen i barnehagene i Lenvik er midt på treet. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Snittet er 11363 timer per årsverk. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå ble bemanningen 10163 prosent dårligere i Lenvik i fjor. Var det et planlagt kutt eller mer tilfeldige variasjoner?

Noen styrere og ledere står uten godkjent utdanning, er det bare en tilfeldighet?

34 prosent av andre ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er på 36 prosent.

Ifølge statistikken har alle barn med rett på plass, også barnehageplass. Det er bra, og slik situasjonen burde være i de aller fleste kommuner.

Noen få menn jobber i barnehagene i kommunen. Hvorfor er rekrutteringen så dårlig?

90 prosent av barna med minoritetsbakgrunn går i barnehage, ifølge tallene. Det er bra. Snittet for landet er 76 prosent. Ulike talletidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en feilkilde.

Over tid er statistikken god målt mot resultatene ellers i Barnehage-Norge, og nær de beste kommunene.

Nasjonale utviklingstrekk:

I barnehagene går stadig flere barn med minoritetsbakgrunn i barnehage, men andelen er fortsatt mye lavere enn for barn med norsk bakgrunn. Andelen er nå på 76 prosent for landet totalt (samlet går knapt 91 prosent av alle 1-5-åringene i barnehage). Alle kommuner som har rapportert flere minoritetsspråklige barn i barnehagen enn det er i kommunen, har blitt korrigert til 100 % av Kommunal Rapport.

Det blir fortsatt flere menn som jobber i barnehage, men andelen øker bare helt marginalt år for år. Snittet er nå på nesten 9 prosent. Statistikken skiller ikke på kommunale og private barnehager hva gjelder kjønn.

I Kommune-Norge samlet har 95 prosent av styrere og ledere godkjent barnehagelærerutdanning, andelen har vært ganske stabil de siste årene. Andelen ansatte med barnehagelærerutdanning eller annen pedagogisk utdanning ligger på 36 prosent. Andelen har økt marginalt de siste årene.

Bemanningen var omtrent uendret i kommunale barnehager i fjor. I snitt var det 11.363 oppholdstimer per årsverk. De siste fem årene har bemanningen totalt sett blitt 5 prosent bedre.

En del barn står i statistikkene oppført med rett til barnehageplass, uten å ha fått det. Her

er det ikke sikkert at tallet reflekterer det reelle barnehageopptaket. En del av barna kan også være bosatt i andre kommuner, og vil i så fall ikke ha rett til plass i den kommunen det er søkt om plass.

Helse 7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			142 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre			30
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	Plass	Landet	Kommunens karakter			
				KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017	
LEGEDEKNING: Andel legeårsverk per 10.000 innbyggere (10 %)	12,7	11,6	11,5	239	10,6	2,8	2,3	2,2	
HELSEØSTER: Antall årsverk per 10.000 innbyggere under 5 år (10 %)	125	131	141	50	71	4,2	4,2	4,5	
PSYKISK HELSEARBEID: Antall årsverk med videreutdanning innen psykisk helse, per 10.000 innbyggere (10 %)	9	9	9	80	4	3,8	3,8	3,7	
JORDMOR: Antall årsverk per 10.000 fødte (10 %)		91	53	208	61		1,8	1,1	
INNLEGGELSER: Antall innleggelser på sykehus per 1.000 innbyggere (10 %)	221	196	200	55	245	5,5	5,8	5,4	
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn (10 %)	95	90	84	393	97	4,5	3,9	2,2	
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst (10 %)	96	100	100	1	88	5,6	6,0	6,0	
VAKSINE: Andel 2-åringer som er med i vaksinasjonsprogrammet (10 %)	94	96	96	103	95	5,2	5,5	5,4	
VAKSINE: Andel 9-åringer som er vaksinert mot meslinger (10 %)	95	95	95	194	95	4,9	4,7	4,5	
MEDISINBRUK: Total medisinbruk, per 10.000 innbyggere (5 %)	655	650	648	130	671	3,0	3,1	3,3	
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år (5 %)	80	147	198	175	184	1,6	2,3	2,6	

Endringer i nøkkeltallene som er i bruk, har isolert sett en marginalt negativ effekt. Legedekningen i Lenvik er litt lavere enn i mediankommunen. Kommunestørrelse har stor betydning på dette punktet.

Dekningen av helsesøster er noe bedre enn normalen.

Antall ansatte med videreutdanning innen psykisk helse er middels, målt mot antall innbyggere.

Lenvik har 53 jordmødre per 10.000 fødte barn. Dekningen er lav målt mot resten av Kommune-Norge.

Drøyt to av tre elever hadde helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn. Snittet er 97 prosent.

Alle nyfødte hadde ifølge statistikken hjemmebesøk innen to uker etter fødselen i fjor. Landsgjennomsnittet er på 88 prosent.

En del av 9-åringene i kommunen er ikke vaksinert mot meslinger, ifølge statistikken. Kan kommunen bidra til at andelen vaksinerte øker?

Nasjonale utviklingstrekk:

Legedekningen fortsetter å øke, slik den har gjort de siste ti årene. Snittet er 10,6 leger per 10.000 innbyggere, men småkommunene har langt høyere legedekning enn dette.

Hvis kommunen ikke står oppført med jordmor eller helsesøster, har vi gitt kommunen blank verdi ettersom mange kommuner har forklart at tjenesten leies inn fra andre. I tallene fra Statistisk sentralbyrå er det jordmor og helsesøster registrert ansatt i kommunen som er talt opp.

Dekningen av helsesøster har blitt bedre de siste årene, blant annet på grunn av regjeringens forventninger til hvordan kommunene bruker rammetilskuddet. Fra 2013 til i fjor økte deknningen med over 20 prosent, målt mot antallet småbarn i Norge.

88 prosent av alle nyfødte i Kommune-Norge hadde i fjor hjemmebesøk innen to uker. Statistikken har blitt vesentlig bedre på få år. En del kommuner overrapporterer, de er satt til 100 prosent i barometeret. 97 prosent av alle barn i Norge har nå en helseundersøkelse senest på 1. skoletrinn. En del overrapporterer også her, og er satt til 100 prosent av oss.

Noen nøkkeltall er byttet ut i sektoren, fordi de i

liten grad gikk direkte på kommunens egen innsats og egne resultater. Vi har derimot tatt inn statistikk for vaksinerings av 2- og 9-åringer. 95 prosent av barna er med i vaksinasjonsprogrammet i begge årsklasser. I en del kommuner er det til dels et betydelig mindretall som ikke blir vaksinert.

7,5 % vekt i barometeret	Kommunens nøkkeltall			313 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre		
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	Plass	Landet	Kommunens karakter		
				KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017
STØNADSTID: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år (15 %)	3,8	4,7	4,2	238	3,9	3,3	1,9	2,9
STØNADSTID: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år (10 %)	5,0	4,5	5,1	327	4,2	2,1	3,0	2,4
STØNADSTID: Andel som går over 6 måneder på stønad (10 %)	31	31	34	264	36	3,1	3,0	2,9
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde (10 %)	47	47	62	380	49	2,9	3,1	1,3
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av dem som går over 6 mnd på sosialhjelp (10 %)	10	8			20	1,3	1,2	
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Brukere som får gjeldsråd, som andel av langtidsmottakere (5 %)	20	24	28	284	65	1,3	1,3	1,5
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget (10 %)	68	44	52	344	70	3,5	1,9	2,4
INDIVIDUELL PLAN: Brukere som har individuell plan, som andel av langtidsmottakere (5 %)	7	8	9	115	9	1,2	1,3	1,4
AKTIVITET: Andel av sosialhjelpsmottakere som ikke søker jobb (10 %)	25	35	29	116	37	5,7	4,5	5,0
AKTIVITET: Netto driftsutgifter til kvalifiseringsprogrammet per bruker (10 %)	133	73			138	3,2	1,4	
KRISESENTER: Totale kostnader til krisesenter, per innbygger (5 %)	91	89	100	105	65	3,7	3,5	3,7

Unge mottakere går litt lenger på sosialhjelp i Lenvik enn i normalkommunen. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden for de unge var omtrent uendret i fjor.

For de over 25 år er stønadstiden litt lenger enn normalen. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

34 prosent av dem som går på sosialstønad mottar den i minst 6 måneder. Andelen er litt høyere enn i normalkommunen (som ligger midt mellom de beste og dårligste). Snittet er 36 prosent.

Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er ganske høy. I barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovedinntekt. Snittet i Norge er 49 prosent.

Vi vet ikke hvor mange som har gått på kvalifiseringsprogrammet, målt mot dem som går lenge på stønad.

Et mulig verktøy i sosialtjenesten er at

brukerne har en individuell plan. I Lenvik er dette lite brukt.

En ganske stor andel av dem som mottar sosialhjelp, søker ikke jobb. Er det en situasjon kommunen kan bidra til å forbedre?

Nasjonale utviklingstrekk:

Barometeret legger vekt på kort stønadstid. Sosialhjelp være et kortvarig tilbud på vei over til andre faser. Noen forhold kan kommunen ikke påvirke direkte. Om arbeidsløsheten plutselig blir høy, kan andelen som går lenge på sosialhjelp øke.

36 prosent nasjonalt får sosialhjelpen i mer enn 6 måneder. Andelen har vært stabil de siste 10 årene. SSB oppgir dessverre ikke nasjonale snitt for stønadslengde. Nasjonalt har 49 prosent av de som får sosialhjelp, den som hovedinntekt. Andelen har økt jevnt de fem siste årene.

Kvalifiseringsprogrammet skal hjelpe folk videre til jobb. Det kan bare gis en gang per

bruker. De siste fire årene har antallet som har fått kvalifiseringsstønad tilsvart om lag 20 prosent av de som går lenge på stønad, som jo er en hovedmålgruppe for programmet.

Vi har fra i år inkludert et nøkkeltall som viser hvor stor andel av de som får sosialhjelp, som ikke søker jobb. Dette er et usikkert regnestykke. Vi har sett bort fra antallet som har trygd som hovedinntekt. Tallet må behandles med varsomhet, men hensikten er å prøve å gi et bilde av om gruppa kan regnes som "passiv" eller "aktiv".

Kultur	163 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre		38			
	Kommunens nøkkeltall			Plass	Landet	Kommunens karakter		
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg per innbygger (15 %)	186	473	462	262	706	1,3	2,4	2,4
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge (15 %)	1 449	937	1 070	150	1 272	3,4	2,6	3,0
BIBLIOTEK: Netto utgifter til bibliotek, per innbygger (5 %)	558	528	526	66	276	4,3	3,8	4,1
BIBLIOTEK: Netto utgifter til bibliotek, per besøk (5 %)	90	68	68	142	60	5,3	5,5	5,5
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (5 %)	3,1	3,1	2,6	291	3,0	1,9	1,9	1,9
BIBLIOTEK: Andel av voksne som er aktive lånerne på biblioteket (fra Norsk kulturindeks, Telemarksforsking) (5 %)	14	17	17	141	16	3,2	3,9	3,7
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger (2,5 %)	6,2	7,8	7,7	40	4,6	4,3	5,3	5,1
KINO: Kinobesøk per innbygger (2,5 %)	1,5	1,9	2,0	95	2,5	2,9	3,2	3,1
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking) (10 %)	7	7	6	125	9	3,4	3,4	3,0
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole (15 %)	13	10	13	326	16	1,5	1,3	1,7
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforsking) (5 %)	161	19	20	39	12	6,0	4,8	4,9
FRITIDSSENTER: Antall besøk i året, per innb. under 20 år (5 %)	0,9							
FRIVILLIGE: Andel av kulturutgiftene som er overført til frivillige (10 %)	5	7	6	167	7	2,2	2,6	2,4

Kommunen har ikke veldig høye utgifter til biblioteket per besøk, 68 kroner. Snittet i Kommune-Norge er 60 kroner per besøk. Biblioteket framstår som godt brukt målt mot hvor mye penger det har til rådighet.

Utlånet fra biblioteket er lavt, viser oppdaterte tall for 2016. I fjor falt utlånet klart. Samme utvikling ser vi mange andre steder, er det umulig å gjøre noe med?

Av de voksne i kommunen er det 17 prosent som er registrert som aktive lånerne på biblioteket. Kan kommunen gjøre noe for å få andelen høyere?

Biblioteket er godt besøkt, ifølge statistikken. Besøket per innbygger var på samme nivå i fjor som året før.

Telemarksforsking setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, privat eller offentlig. I Lenvik er sysselsettingen litt under normalen målt mot folketallet.

Andelen av barn fra kommunen som faktisk går på musikk- og kulturskole er ganske lav

målt mot de fleste andre kommuner.

Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking viser over hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. tallene er beheftet med usikkerhet. I Lenvik får elevene litt flere timer undervisning enn i normalkommunen.

Nasjonale utviklingstrekk:

Det er viktig å huske at kommunene ikke blir kompensert i rammetilskuddet for lønns- og prisvekst innen kultur (og flere andre sektorer). I en del kommuner vil dermed pengebruken til kultur naturlig falle over tid.

Utgiftene til idrett øker fortsatt, selv når vi justerer for lønns- og prisvekst. Det er særlig driften av idrettsanlegg som kommunene prioriterer betydelig høyere enn før.

Netto utgifter til aktiviteter for barn og unge er i Kommune-Norge samlet på litt under 1.300 kroner per innbygger. Målt i faste 2016-kroner er det omtrent som året før, men utgiftene faller klart over tid. Besøket i biblioteket økte litt per innbygger i fjor, viser nye tall. Dermed

brytes en ganske langvarig trend, og besøket er nå tilbake på 2009-nivå. Vi har inkludert tall fra Norsk kulturindeks fra Telemarksforsking, som viser hvor stor andel av den voksne befolkningen som faktisk er aktive lånerne på biblioteket. Snittet for hele landet er 16 prosent. I de beste kommunene er tre av ti voksne aktive lånerne.

Utlånet av fysiske medier er imidlertid i fritt fall. Fra 2011 har utlånet falt med hele 40 prosent år innbygger. Først i fjor har det kommet nasjonale tall for utlån av e-bøker, som foreløpig er helt marginalt. Dette kan bli et nøkkeltall i Kommunebarometeret etter hvert.

Økonomi

10 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			399 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre			45
				Plass	Landet	Kommunens karakter			
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017	
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste år, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	0,9	1,6	0,2	396	3,7	4,1	2,3	1,3	
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste fire år, i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	-0,6	0,6	0,5	336	2,1	2,8	3,0	2,0	
DRIFTSRESULTAT: Brutto driftsresultat siste år i prosent av brutto driftsinntekter (5 %)	1,6	2,0	1,2	327	3,6	4,0	3,7	2,7	
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	0,1	1,7	1,6	386	10,0	1,7	1,8	1,5	
DISPOSISJONSFOND: Endring i disposisjonsfond siste år (5 %)	0,9	1,6	-0,1	362	2,1	3,8	3,9	2,2	
GJELD: Netto renteesponert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	72	75	69	381	37	1,5	1,3	1,9	
GJELD: Endring i renteesponert gjeld siste år (5 %)	1,8	2,9	-6,4	56	5,3	4,2	3,2	5,3	
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag (5 %)	1,5	1,7	1,7	378	0,5	2,1	1,7	1,6	
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter (10 %)	11	12	12	206	14	4,1	3,9	4,1	
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år (5 %)	71	76	73	337	61	2,0	1,6	1,9	
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	6,2	5,8	5,3	260	6,1	3,7	3,3	3,4	

Korrigert netto driftsresultat var svakt målt mot resten av Kommune-Norge i fjor. Hvorfor var resultatet såpass dårlig? Nasjonalt var skatteinntektene høye, noe også Lenvik nøygd av. Resultatet var ørlite svakere enn for ett år siden.

Målt over de siste fire årene har driften akkurat gått i null. Over tid bør marginen bli bedre enn dette.

Kommunen har litt penger på disposisjonsfond, men det er ikke i nærheten av å være nok til å kunne håndtere en økonomisk krise.

Netto renteesponert gjeld er mye høyere enn landsgjennomsnittet (37 prosent), målt mot brutto driftsinntekter.

Det siste året har gjeldsgraden gått klart ned.

Lenvik bruker 1,7 prosent av inntektene på å betjene gjelda, før avdrag. Gjennomsnittet i Kommune-Norge er på 0,5 prosent.

Investeringsnivået har vært ganske lavt i Lenvik de fire siste årene.

Oppsamlet premieavvik er en del større enn disposisjonsfondet. Fondene vil i praksis gå med til å dekke framtidig premieavvik, med mindre kommunen klarer å drive med stor nok driftsmargin til å dekke utgiftsføringen av det som faktisk er gamle pensjonsregninger.

Nasjonale utviklingstrekk:

Kommunal Rapport bruker "korrigert netto driftsresultat" for å vurdere driftsøkonomien. Korrigeringen er knyttet til premieavvik på pensjon og netto avsetninger til bundne fond. Begge påvirker netto driftsresultat. Korrigeringen har i år liten betydning i de fleste kommuner, men i hovedsak er korrigert netto driftsresultat litt dårligere enn netto driftsresultat.

I 2016 var korrigert netto driftsresultat for hele Kommune-Norge 3,7 prosent av brutto driftsinntekter. To år på rad har marginene vært langt over det Teknisk beregningsutvalg anbefaler for å ha en sunn økonomi (1,75 %). De åtte foregående årene var resultatet dårlig.

Bedre driftsresultat nasjonalt betyr også at lista er hevet for å få gode karakterer. Siden Kommunebarometeret er en rangering, kan bedre tall enn for ett år siden i noen tilfeller likevel føre til en dårligere plassering. Derfor er det viktig å være oppmerksom på kommunens egen utvikling, og ikke bare se på tabellplasseringen.

Disposisjonsfondet er penger politikerne kan bruke til akkurat hva de selv lyster, med mindre kommunen går på et driftsunderskudd som må dekkes inn. Denne bufferen er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Fondene øker i kommunene samlet og er nå på nesten 10 prosent av brutto driftsinntekter, det høyeste som er målt. Disposisjonsfondet må vurderes opp mot premieavviket i balansen, som i

nesten alle kommuner må føres som en driftsutgift i årene framover. I fjor falt oppsamlet premieavvik litt og utgjør i snitt for Kommune-Norge drøyt 6 prosent av brutto driftsinntekter.

Netto renteesponert gjeld har erstattet nå den gamle indikatoren netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. Gjennomsnittet er på 37 prosent av brutto driftsinntekter. Nasjonalt økte gjeldsgraden klart i fjor, og passerte det tidligere toppåret 2014. Vi måler gjeld mot inntekter, ettersom det gir et bedre bilde på kommunens sårbarhet enn gjeld per innbygger.

Annonse

90 | **KBN** Kommunalbanken
ÅR | Norge

KBN Finans

Et kraftig verktøy for styring av
kommunens samlede gjeldsportefølje

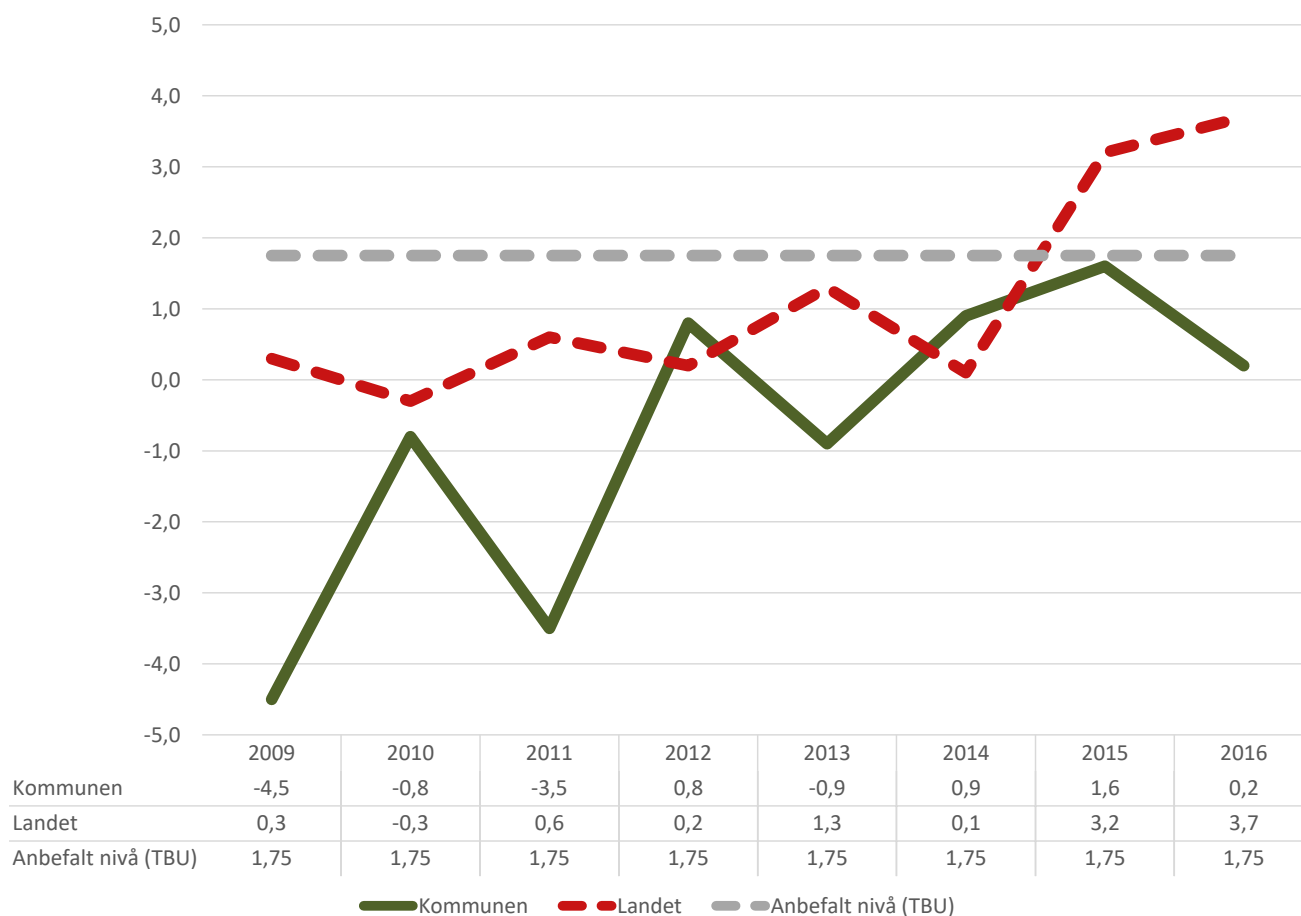

KBN Finans gir kommunen:

- god oversikt over kommunens finansielle stilling
- faste standard rapporteringsmuligheter
– men også mulighet for skreddersøm!
- mulighet til å simulere ulike markeds- og rentescenarier,
og hvordan dette påvirker bruk av av ulike
finansieringskilder og rentesikringsalternativer
- mulighet til å vurdere egne posisjoner og
kommunens finansielle risiki
- lett tilgang til dokumentasjon tilhørende gjeldsporteføljen

Ta KBN Finans i bruk idag på www.kommunalbanken.no

Korrigert netto driftsresultat (regnskapsår)

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

Grafen viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen som konsern. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs

generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 %).

I realiteten har netto driftsresultat vært høyere enn den virkelige driftsmarginen skulle tilsi de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (f170/f171) og netto avsetninger til bundne fond. Tidligere justerte vi også for momskompensasjon for investeringer, som til og med 2013 også havnet i driftsregnskapet.

I mange kommuner spiller korreksjonen liten rolle, men generelt vil korrigert netto resultat være lavere enn det som er oppgitt som netto driftsresultat.

Kostnadsnivå	Kommunens nøkkeltall			287 .plass		Andel nøkkeltall som har blitt bedre			20
	5 % vekt i barometeret			Plass	Landet	Kommunens karakter			
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017	
GRUNNSKOLE: Netto utgifter til grunnskole per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (30 %)	13 995	13 753	15 042	274	12 640	4,8	4,8	3,6	
PLEIE OG OMSORG: Netto utgifter til pleie og omsorg per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (35 %)	19 019	18 002	18 271	251	16 385	3,8	3,8	3,6	
BARNEHAGE: Netto utgifter til barnehage per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (15 %)	9 718	9 585	8 995	254	8 116	4,0	3,2	4,1	
BARNEVERN: Netto utgifter til barnevern per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	1 704	1 909	2 006	171	1 919	5,0	4,5	4,7	
SOSIALTJENESTE: Netto utgifter til sosialtjeneste per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 227	2 700	2 668	273	2 404	4,5	3,7	3,6	
KOMMUNEHELSE: Netto utgifter til kommunehelse per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	2 502	2 655	3 304	324	2 511	4,8	4,4	3,1	
ADMINISTRASJON: Netto utgifter til administrasjon per innbygger, korrigert for utgiftsbehovet (5 %)	4 564	3 667	4 814	279	3 675	4,3	5,0	3,9	

Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Lenvik ligger omtrent på normalnivået for Kommune-Norge. Kostnadene ble en god del i fjor, også etter at vi har justert for lønns- og prisveksten. Det er forskjell på landsgjennomsnitt og normalen (kostnaden midt mellom de dyreste og billigste). I Lenvik ligger kostnaden 2410 kroner per innbygger over landsgjennomsnittet. Det er altså etter at vi har korrigert for ulikheter kommunene imellom. Målt mot kommunegruppa ligger Lenvik omtrent på gjennomsnittet i kostnad.

Innen pleie og omsorg ligger kostnadene midt på treet. Justert for lønns- og prisveksten var kostnadene i pleie og omsorg omtrent uendret i fjor, ifølge statistikkene. Målt per innbygger er den korrigerte kostnaden litt høyere enn landsgjennomsnittet. Målt mot kommunegruppa ligger Lenvik omtrent på gjennomsnittet i kostnad.

Barnehagekostnadene er litt under det som er normalnivået. Korrigert kostnad til barnehage per innbygger er 883 kroner over snittet. Målt mot kommunegruppa ligger Lenvik 10 prosent høyere enn snittet.

Kostnadene innen barnevernet ligger nærmere de billigste enn de dyreste kommunene. Ser vi på endringen det siste året, justert for lønns- og prisvekst, har kostnadene i barnevernet vært omtrent uendret det siste året. Barnevernet ligger 93 over snittet i utgifter per innbygger. Lenvik driver 9 prosent rimeligere enn snittet av kommunegruppa.

Nasjonale utviklingstrekk:

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor, korrigert for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet for 2017. Dermed fanger vi opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv - gitt at inntektssystemet perfekt korrigerer for forskjellene.

Den historiske kostnaden er justert for kommunal lønns- og prisvekst, slik at alle tall presenteres i faste 2016-kroner. Dermed er det lett å se om tjenesten blir dyrere eller rimeligere fra år til år.

Målet for en kommune er ikke å drive billigst mulig, men å ha riktig kostnad ut fra hvordan tilbudet er prioritert og befolkningen sammensatt. En høyt prioritert tjeneste bør ha en høyere kostnad enn en som er lavt prioritert, målt mot resten av landet.

I Skole-Norge gikk kostnaden marginalt ned i fjor. Dette er en trend vi har sett de siste seks årene. Kostnaden per 2016 (som ligger til grunn for 2017-barometeret) er over 8 prosent lavere per innbygger, enn i 2010.

Pleie og omsorg er den største sektoren. Vi har nå fjernet de seks kommunene som er med i forsøket med statlig finansiert eldreomsorg. Etter et ganske kraftig fall i kostnadene i 2015 nasjonalt sett, har de økt marginalt i fjor, målt

per innbygger. Sett over tid er kostnadene i pleie og omsorg veldig stabile, målt i faste 2016-priser.

Netto utgifter til barnehage er omtrent på samme nivå som i 2015, justert for lønns- og prisvekst. Utgiftene per innbygger ligger en del lavere enn i toppåret 2014 (som er gjengitt i 2015-barometeret). Kostnadene i barnevernet fortsetter å vokse mer enn folkeveksten og endringene i demografien skulle tilsi. Utgiftene per innbygger har økt med nesten 15 prosent utover lønns- og prisvekst fra 2010 til 2015, en høy vekst.

Kommune-Norge bruker omtrent det samme som for ett år siden til administrasjon, målt per innbygger. Sett over tid har kostnaden gått betydelig ned - 15 prosent over fem år. De billigste har en administrasjon som koster bare 3.000 kroner per innbygger i året.

Har kommunen potensial for å kutte kostnadene?

Tabellen under viser hva som er kommunens korrigerede kostnad per innbygger, målt mot gjennomsnittet i landet, i eget fylke, egen kommunegruppe, den 100. rimeligste kommunen i landet, de 10 % rimeligste i henholdsvis fylket og kommunegruppa. Husk at vi har justert kommunens netto utgifter for utgiftsbehovet, slik det framkommer i

kostnadsnøklerne i inntektssystemet. Forskjeller knyttet til ulik befolkning og geografi er altså tatt hensyn til. Tallene bør derfor i stor grad være sammenliknbare mellom ulike kommuner, men selvsagt spesielt mellom kommuner som likner på hverandre. NB: De 10 største kommunene har vi samlet i gruppe 14, ellers følger gruppeinndelingen SSB.

Netto utgifter er korrigeret for kostnadsnøklerne i statsbudsjettet for 2017, for å være mest mulig oppdaterte.

	Komm.	Snitt landet	Snitt fylke	Snitt gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	15 042	12 632	13 426	14 586	12 321	11 945	13 098
Pleie og omsorg	18 271	16 564	18 762	18 726	15 091	15 160	16 120
Barnehage	8 995	8 112	8 359	8 177	7 731	7 601	7 515
Barnevern	2 006	1 913	2 181	2 211	1 602	1 713	1 283
Sosialtjeneste	2 668	2 400	2 252	2 857	1 754	1 456	2 058
Kommunehelse	3 304	2 507	2 712	3 212	2 223	2 422	2 518
Administrasjon	4 814	3 685	3 963	4 567	3 606	3 736	3 698

Tallene er oppgitt i kroner per innbygger

Tabellen under viser hvor stor prosentvis forskjell det er fra kommunens eget kostnadsnivå og opp eller ned til de ulike målestokkene. Minus: Kommunen er billigere enn målestokken.

	Snitt landet	Snitt fylke	Snitt gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	19	12	3	22	26	15
Pleie og omsorg	10	-3	-2	21	21	13
Barnehage	11	8	10	16	18	20
Barnevern	5	-8	-9	25	17	56
Sosialtjeneste	11	18	-7	52	83	30
Kommunehelse	32	22	3	49	36	31
Administrasjon	31	21	5	33	29	30

Teoretisk skal forskjellene mellom kommunene være utjevnet ved at vi korrigerer for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet.

Miljø og ressurser

2,5 % vekt i barometeret

113 .plass

Andel nøkkeltall som har blitt bedre

75

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Landet	Kommunens karakter		
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg (15 %)	132	118	123	266	108	3,2	3,6	3,6
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (formålsbygg) (15 %)	7,1	7,4	7,2	266	4,7	4,0	3,7	3,9
RESSURSER: Sjøppel per innbygger (kilo) (15 %)	393	341	337	24	433	5,0	6,0	5,9
RESSURSER: Vannforbruk per tilknyttet innbygger (m3) (15 %)	75	78	63	102	67	4,8	5,0	5,2
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb. (10 %)	114	95	121	205	184	2,1	1,9	2,1
LANDBRUK: Jordbruksareal omdisponert siste fire år, per 1.000 dekar (10 %)	1,7	1,7	1,3	297	1,1	4,3	4,6	5,0
KLIMA: Plan med fokus på klima (5 %)		1	0	92	0		1,0	1,0
MILJØ: Biler per 1.000 innbyggere (5 %)	543	559	565	280	506	2,6	2,5	2,5
SAMFERDSEL: Netto driftsutgifter til kommunale veier, per meter vei (5 %)	130	150	166	48	119	3,8	4,3	4,5
VEDLIKEHOLD: Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter bygg (5 %)	43	48	92	148	106	1,4	1,6	2,7

Endringer i nøkkeltallene som er i bruk, slår isolert sett litt positivt ut. Energikostnadene for bygg i Lenvik er middels målt mot andre kommuner. Snittet er 108 kr per kvadratmeter.

Kommunen er midt på treet hva gjelder arealeffektivitet, altså kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet. Legg merke til at gjennomsnittet er betydelig påvirket av de største kommunene. En plassering midt på tabellen betyr ikke byggstørrelse som landsgjennomsnittet.

Innbyggerne produserer ganske lite søppel målt mot resten av landet.

Andelen av dyrket og dyrka jord som er omdisponert de siste årene, kan indikere presset på arealer i kommunen. I Lenvik er 1 promille av jordbruksarealet omdisponert de siste årene, ifølge statistikken.

Det er få nøkkeltall knyttet til samferdsel. Kommunen bruker tilsynelatende noe mer enn normalkommunen på å vedlikeholde kommunale veier, målt som netto driftsutgifter per meter.

Kommunen bruker litt mindre penger på vedlikehold enn normalkommunen. Høy pengebruk er positivt; det skal i utgangspunktet forlenge byggets levetid.

Nasjonale utviklingstrekk:

Sektoren er en samlepotte av ulike indikatorer som på forskjellig vis handler om ulik forvaltning av ressurser og miljø. Størrelse på egne bygg, kostnadene ved å varme dem opp og ved å vedlikeholde dem er sentrale nøkkeltall. Det er over tid mye mer miljøvennlig og økonomisk fornuftig å bygge relativt lite og vedlikeholde godt.

Korrigert for lønns- og prisvekst økte energikostnadene drøyt 4 prosent i fjor. De er likevel vesentlig lavere per kvadratmeter enn for fire-fem år siden. Snittet er nå på 108 kroner per kvadratmeter.

De sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.) er regnet med. I snitt er arealet nasjonalt på 4,7 kvadratmeter per innbygger. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små.

Kostnadene til vedlikehold økte litt i fjor, til 106 kroner per kvadratmeter i snitt. Korrigert for lønns- og prisvekst har vedlikeholdsutgiftene ligget ganske stabilt de siste seks årene.

Det er veldig store forskjeller mellom kommunene hva gjelder både hvor mye søppel innbyggerne produserer fra husholdningene, og hvor mye vann som brukes privat. I utgangspunktet må det være positivt for ressursforvaltningen om søppelmengden blir mindre og vannforbruket er begrenset.

Et nytt nøkkeltall er andelen av dyrbar jord som blir omdisponert. En høy andel er negativ, ettersom det reduserer tilgjengelig areal for jordbruk. Ifølge statistikken omdisponeres det mindre areal nå enn for få år siden. Statistikkens kvalitet er vi usikre på.

Informasjonen om kommunenes klimainnsats er svært mangelfull. Det finnes bare én kommunestatistikk knyttet til klima, etter det vi har klart å oppdrive, og den er med i mangel av noe bedre.

Vi bruker antall biler per 1.000 innbyggere som en indikator på miljøvennligheten i befolkningen - selv om geografi åpenbart spiller en rolle. Kommunen spiller ingen sentral rolle på dette punktet. Likevel kan tettstedutvikling åpenbart ha en effekt på folks bilbehov - særlig i større byer.

For å få inn informasjon om det kommunale veinettet har vi fra i år også tatt i bruk nøkkeltallet vedlikehold av kommunale veier. I utgangspunktet antar vi at etterslepet øker, noe som er godt dokumentert tidligere. Høy pengebruk her vil derfor gi god uttelling i barometeret. I snitt bruker kommunene 119 kroner på drift og vedlikehold per meter vei.

Saksbehandling

349 .plass

Andel nøkkeltall
som har blitt bedre

10

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Landet	Kommunens karakter		
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist (20 %)	18	7	25	343	7	3,6	5,0	1,9
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist (15 %)	18	13	43	349	17	4,1	4,4	1,0
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist (15 %)	44	37	45	228	38	3,5	3,8	3,5
EIERSEKSJONERING: Saksbehandlingstid (10 %)	10	31	28	174	6117	5,6	2,9	4,0
REGULERINGSPLANER: Saksbehandlingstid (10 %)	105	134	165	221	150	5,6	5,1	3,9
OPPMÅLINGSFORRETNING: Saksbehandlingstid (10 %)	105	90	110	329	17205	1,7	1,5	1,0
TILSYN: Andel av vedtatte byggesaker med faktisk tilsyn (10 %)	1		1	219	11	1,2		1,0
GEBYR: Saksbehandlingsgebyr for enebolig (10 %)	7 425	10 120	11 050	208	12 645	4,9	4,4	4,4

Lenvik har langt større andel byggesaker hvor fristene oversittes, enn de flinkeste kommunene. Kanskje er det noe å lære av andre?

Prosessen for søknader med 3 ukers behandlingsfrist er veldig treg. Handler det om tilfeldigheter, for lite ressurser eller dårlig styring? Hvordan kan kommunen få bedre tall her?

Byggesaker med 12 ukers frist behandles i normalt tempo målt mot andre kommuner.

Bare i noen få tilfeller fører kommunen faktisk tilsyn med byggesakene, ifølge statistikken.

Saksbehandlingsgebyret for enebolig er omtrent middels i Lenvik på 11050 kroner, ifølge tallene fra Statistisk sentralbyrå.

Nasjonale utviklingstrekk:

Fortsatt er det veldig få gode indikatorer for saksbehandling. Det er synd at ikke Kommune-Norge måler dette på mer oversiktlig og tilgjengelig vis. I tillegg er det

mange kommuner som ikke leverer data på dette området, noe som selvsagt øker usikkerheten.

Av byggesakene Kommune-Norge behandlet i fjor, brøt kommunene fristene i 7 prosent av sakene, ifølge tallene. Andelen er på nivå med tidligere år. Fristbruddene er ikke delt opp i de ulike sakstypene.

Byggesaker med 3 ukers frist har omtrent samme saksbehandlingstid som tidligere år. Kommunene bruker i snitt nesten hele tiden de har til rådighet.

Saksbehandlingstiden for reguleringssaker har gått vesentlig ned det siste året, ifølge oppdaterte tall fra SSB. For første gang er behandlingstiden under 6 måneder. De raskeste kommunene er nede i 1,5 måneders behandlingstid.

Et nytt nøkkeltall vi tar i bruk er antall faktiske tilsyn målt mot antall byggesaker. Her er det svært store variasjoner mellom kommunene, og mange som ikke rapporterer. Et mål med å introdusere nøkkeltallet er å få større oppmerksomhet om det, slik at også kvaliteten

på rapporteringen blir bedre - slik vi har sett på andre områder.

Vi har fra i år også tatt med saksbehandlingsgebyr for enebolig. Dette er en kostnad som varierer fra under 4.000 kroner hos de rimeligste kommunene, til over 25.000 kroner i de dyreste kommunene.

Vann, avløp og renovasjon

260 .plass

Andel nøkkeltall som har blitt bedre

65

2,5 % vekt i barometeret

	Kommunens nøkkeltall			Plass	Landet	Kommunens karakter		
	KB 2015	KB 2016	KB 2017	KB 2017	KB 2017	KB 2015	KB 2016	KB 2017
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (10 %)	10 349	9 846	9 856	177	10 429	3,9	4,2	4,2
VANNKVALITET: Andel tilknyttet vannverk med god kvalitet E-coli (7,5 %)	59	53	68	234	84	3,1	2,7	3,9
VANNKVALITET: Andel tilknyttet vannverk med god kvalitet IE (7,5 %)	57	57	68	242	84	3,1	3,0	3,9
VANNKVALITET: Andel tilknyttet vannverk med god kvalitet farge (2,5 %)	59	57	68	238	83	3,3	3,2	3,9
VANNKVALITET: Andel tilknyttet vannverk med god kvalitet pH (2,5 %)	8	8	66	230	82	1,3	1,0	4,0
LEVERANSE: Brudd i vannleveransen, snitt timer per år per innb. (5 %)	1,3	0,9	1,3	362	0,6	4,2	4,9	4,0
VANNLEKKASJE: Andel av vannet som lekker bort (5 %)	35	33	36	294	31	2,7	2,7	2,5
FORNYING: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (5 %)	0,2	0,4	0,4	200	0,7	1,6	1,7	1,9
FORNYING: Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp (5 %)	0,3	0,3	0,2	208	0,6	1,8	1,8	1,5
RENSEKRAV: Andel tilknyttet anlegg som overholder alle renskrav (20 %)	93	98	100	1	55	5,6	5,9	6,0
ANLEGG: Antall stopp i kloakken per 100 km spillvannnett (5 %)	9,1	8,5	11,3	233	5,3	4,0	4,3	4,2
OVERSVØMMELSER: Antall oversvømte kjellere hvor kommunen har erkjent ansvar, per 10.000 innbyggere (5 %)	0,0	0,0	0,0	1	1	6,0	6,0	6,0
RENOVASJON: Andel husholdningsavfall levert til gjenvinning og biologisk behandling (20 %)	22	21	22	375	38	1,3	1,0	1,4

Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Lenvik er litt lavere enn normalen. Det er positivt så sant det ikke betyr at vedlikeholdet på anleggene lider.

Ifølge statistikken lekker det en god del fra ledningsnettet. Mange kommuner har langt bedre statistikk.

Fornyingen av vannledningsnettet har de tre siste årene vært liten.

Utskifting av spillvannnettet har ikke vært særlig prioritert de tre siste årene, ifølge statistikken. Få kommuner har et lavere tempo.

En ganske liten andel av avfallet går til materialgjenvinning og biologisk behandling. Må det være slik, eller kan statistikken bedres?

Nasjonale utviklingstrekk:

Nøkkeltallene i sektoren er fornyet etter konkrete forslag fra Norsk Vann. Blant annet fanger vi nå opp vannkvalitet på en annen

måte enn før, og har skiftet ut noen av nøkkeltallene knyttet til avløp.

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten. Det sentrale er om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten. Vann, avløp, renovasjon og feiing er inkludert. Summene er justert for den generelle lønns- og prisveksten i kommunesektoren, og vises dermed i faste 2016-kroner.

Vi har fire nøkkeltall for vannkvalitet, hvor kvaliteten målt med hensyn til ecoli og intestinale enterokokker har klart størst betydning.

Om det er brudd på vannleveransen er en ny indikator. Her er det lite som skiller de fleste kommunene, men enkelte kommer ganske dårlig ut.

Lekkasje fra vannledningsnettet er et problem i mange kommuner, hvor en stor del av vannet rett og slett forsvinner. Det er dårlig utnyttelse av ressursene, og her er det ingen bedring å spore over tid. Utskiftingen av ledningsnettet går også i et

fortsatt veldig lavt tempo, ifølge statistikkene.

Et nytt nøkkeltall er antallet stopp i kloakken, målt per 100 kilometer ledningsnett. Her er tallene relativt små, men det er likevel ganske store forskjeller mellom kommunene som rapporterer.

Et nytt nøkkeltall er antallet stopp i kloakken, målt per 100 kilometer ledningsnett. Her er tallene relativt små, men det er likevel ganske store forskjeller mellom kommunene som rapporterer.

ANALYSE

Høyere kvalitet tross skandaler

Kommune-Norge utviklet seg klart i positiv retning i fjor. Særlig innen barnevernet blir nøkkeltallene I STOR GRAD bedre.

Det har ikke vært noe godt siste år for barnevernet i kommunene. Den nyeste skandalen er fra barnevernet i Land. Men data i Kommunebarometeret indikerer at kvaliteten tross alt sannsynligvis øker i tjenesten samlet sett:

14 prosent av sakene tok mer enn 3 måneder å behandle i fjor, det laveste siden statistikken ble innført. Tre år tidligere var andelen hele 25 prosent.

Bemanningen ble betydelig større i fjor, og har aldri vært høyere. På fire år har antallet ansatte med fagutdanning økt med 30 prosent.

Flere barn i barnevernet har en tiltaks- eller omsorgsplan enn noen gang.

Mye oftere bedre enn dårligere

Slik Kommunal Rapport måler utviklingen i Kommune-Norge, var det innen nettopp barnevernet at det var størst andel av forbedringer. Hele 63 prosent av tallene i barnevernsbarometeret ble bedre i fjor. Ingen andre sektorer har så god statistikk. Nærmest er økonomi, etter et år hvor Kommune-Norge har hatt de beste resultatene på ti år. Også innen grunnskole og helse var det en klar overvekt av nøkkeltall som ble bedre målt mot året før, enn verre.

Totalt sett forbedret Kommune-Norge seg i 53 prosent av barometeret, mens utviklingen var negativ i 37 prosent av nøkkeltallene. Det er en profil omtrent som for ett år siden, da kommunene også kunne vise til klart bedre nøkkeltall enn tidligere.

Der kommunene sliter mest med å forbedre seg, er kostnadsnivået. Flertallet av kommunene fikk høyere kostnader i fjor, etter at vi har korrigert både for det antatte utgiftsbehovet og lønns- og prisvekst. Sosialtjenesten, barnevern og helse var sektorene hvor kostnadene økte klart mest på nasjonalt nivå.

Innen vann, avløp og renovasjon har andelen nøkkeltall som har blitt dårligere det siste året, også vært klart større enn andelen som ble bedre. Slik har det vært hvert år siden Kommunal Rapport begynte målingen i Kommunebarometeret i 2010.

Lange trender

I pleie og omsorg er bildet fortsatt veldig variert mellom kommunene. Men noen trender er tydelige. Legedekningen på

sykehjem har økt uavbrutt de siste ti årene. Omfanget har økt med 74 prosent i denne perioden. Tiden beboere på sykehjem har med fysioterapeut har økt med 40 prosent fra bunnåret 2009 og fram til i fjor.

Bare det siste året har antallet plasser for demente økt med knapt 6 prosent, men fortsatt har kommunene langt fram til å fylle behovene her – det er anslått at om lag fire av fem gamle på sykehjem har en grad av demens.

Fortsatt er imidlertid nesten hver femte plass på sykehjem ikke etter moderne eneromsstandard. Her har det skjedd lite de siste årene.

Mange får ikke barnehage

I barnehagene går stadig flere barn med minoritetsbakgrunn i barnehage, men andelen er fortsatt mye lavere enn for barn med norsk bakgrunn. Bemanningen var omtrent uendret, mens andelen menn økte helt marginalt også i fjor. Som Kommunal Rapport fortalte sist uke, står imidlertid hele 4.300 barn med rett på plass, uten et tilbud. I grunnskolen fortsetter avgangs-karakterene å øke, noe som delvis er forklart ved at valgfag de siste årene har blitt en del av datagrunnlaget. Et nytt nøkkeltall i barometeret i år er andelen lærere under 40 år – en andel som øker. Derimot ligger andelen lærere med godkjent utdanning litt lavere nå enn for et par år siden. Data fra elevundersøkelsen viser at det er klart høyere andel elever som sier de trives godt på skolen nå, enn for fire-fem år siden.

Storkommuner blir bedre

Det er ingen kommuner som har forbedret så stor andel av nøkkeltallene i fjor som Oslo. En viktig forklaring på at Kommune-Norge samlet leverer bedre statistikk, er nettopp at store kommuner har klart bedre nøkkeltall enn før. Bergen, Trondheim, Bærum, Sandnes, Stavanger og Skien er også blant de 15 kommunene hvor størst andel nøkkeltall har blitt bedre det siste året.

Økonomiske forutsetninger har en betydning for kommunenes resultater. Kommuner med god inntekt kommer generelt bedre ut enn de som har lav inntekt i utgangspunktet. Dermed ser det også ut til at små kommuner presterer bedre enn store. I Kommunebarometeret korrigerer vi litt for disse forskjellene i økonomisk utgangspunkt. Når vi har gjort det, er det de store kommunene som kommer litt bedre ut enn de små.

Forskjellene basert på størrelse er likevel små. Småkommuner er i topp og bunn av

tabellen, og der finner vi også store kommuner.

Finnmark henger etter

De geografiske forskjellene er litt mindre enn tidligere – kommunene i Troms og Nordland har i snitt bedre plasseringer i år enn i fjor. Derimot henger kommunene i Finnmark fortsatt etter. Før vi tar hensyn til økonomiske forutsetninger ligger disse i snitt på 342. plass.

En sentral forklaring på at Finnmark-kommunene henger etter, er at nøkkeltallene innen grunnskole gir veldig svake plasseringer. Kommunene drifter også dyrt, selv etter at vi har korrigert for kostnadsindeksene i inntektssystemet. I teorien skal det korrigeres for alle ulike ulemper kommunene selv ikke kan påvirke. Som vanlig er det kommunene i Vest-Agder som har de beste plasseringene basert på nøkkeltallene alene, godt foran kommunene i Sogn og Fjordane og Oppland. Særlig innen pleie og omsorg, barnevern og økonomi løftes kommunene på Sørlandet på tabellene i barometeret.

Analysen sto på trykk i Kommunal Rapport nr 12/2017, 30. mars

De ti beste i fylket

KOMMUNE	PLASS	GSK	P.O	B.VERN	B.HAGE	ØKO.	KOSTN.
Lavangen	29	306	68	221	95	24	176
Gratangen	63	142	308	114	13	133	207
Salangen	71	192	57	166	9	340	299
Lyngen	74	132	115	208	220	369	246
Kvæfjord	151	281	43	80	352	159	221
Storfjord	167	333	118	11	125	86	345
Berg	168		111	335	256	314	257
Karlsøy	196	187	173	5	312	322	327
Bardu	224	254	119	285	147	227	367
Ibestad	226	323	254	96	305	336	114

De ti beste i kommunegruppa

KOMMUNE	PLASS	GSK	P.O	B.VERN	B.HAGE	ØKO.	KOSTN.
Tysvær	27	181	2	211	223	26	317
Tynset	30	14	127	75	173	240	259
Sunndal	53	95	280	85	93	105	393
Kvinesdal	112	293	93	104	182	131	352
Nord-Fron	140	176	207	162	63	154	335
Tinn	142	274	92	89	117	53	416
Luster	189	22	215	386	187	237	397
Vefsn	278	369	225	194	99	196	272
Alstahaug	302	269	124	237	336	419	304
Lindås	335	318	163	280	409	49	302

De kommunen likner mest på

KOMMUNE	PLASS	GSK	P.O	B.VERN	B.HAGE	ØKO.	KOSTN.
Tynset	30	14	127	75	173	240	259
Stryn	43	12	275	105	191	142	142
Eid	104	47	239	42	248	415	66
Vestvågøy	133	249	34	334	109	206	150
Vågan	138	204	128	128	359	106	232
Orkdal	165	173	234	207	108	73	42
Overhalla	179	309	19	368	151	65	121
Sortland	206	280	48	242	216	337	190
Osterøy	235	311	213	140	299	270	78
Inderøy	242	266	284	93	144	387	52
Flekkefjord	247	90	415	204	243	276	247
Flora	254	178	347	287	60	334	278
Namsos	260	291	247	350	89	148	149
Vindafjord	262	135	20	415	244	230	233
Ørsta	267	164	374	378	138	216	144
Brønnøy	286	348	190	197	51	306	211
Averøy	307	209	185	344	161	349	277
Vikna	365	360	256	149	410	261	32
Fræna	390	341	224	195	423	89	236

Kommunen målt mot egne naboer

KOMMUNE	PLASS	GSK	P.O	B.VERN	B.HAGE	ØKO.	KOSTN.
Berg	168		111	335	256	314	257
Tromsø	232	62	402	271	137	382	308
Sørreisa	350	222	114	399	404	260	153
Målselv	362	237	418	338	273	264	261
Tranøy	384	396	384	164	132	243	292
Lenvik	409	367	253	193	268	399	287
Balsfjord	416	393	312	250	281	388	361
Dyrøy	422	411	168	316	402	372	133

Viktigste endringer i barometeret

To sektorer er spesielt endret det siste året. Eldreomsorg er omdøpt tilbake til **pleie og omsorg**, hvor vi ved hjelp av kommuner, fagfolk og konsulenter har skiftet ut nøkkeltall tilsvarende 40 prosent av sektoren. Hensikten har vært å gi et bedre bilde av

hele tilbudet i sektoren, og premiere mangfold.

Innen **vann, avløp og renovasjon** har vi fått konkrete forslag til forbedringer fra Norsk Vann, som vi i all hovedsak har tatt i bruk. Hensikten har her vært å få en bedre

indikator som også har støtte i bransjen.

Fra foreløpig til endelig versjon er det gjort noen få rettinger av feil i datagrunnlaget, som i relativt få tilfeller har effekt for enkeltkommuner.

Slik beregner vi karakterene for hvert nøkkeltall

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren. Ved å sette grensen på ca den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna "normalen".

På samme måte er grensen for bunnkarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

Når vi har laget denne skalaen, betyr det også at en kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som ligger midt mellom grensen for topp- og bunnkarakter (3,5 ligger midt mellom 1 og 6).

Det er disse kommunene vi ofte betegner som «normalkommunen». Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi gitt

den karakteren 3,5 for å kunne beregne en totalskår.

Spørsmål om Kommunebarometeret, eller vil virksomheten bli abonnent? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no.

Hva betyr det å være en normalkommune?

I analysen bruker vi ofte begrepet normalkommune. Da viser vi *ikke* til kommunen som ligger på landsgjennomsnittet - men den kommunen som har et resultat som er midt mellom de aller beste og de aller dårligste kommunene. En normalkommune vil ha karakteren 3,5

(se boksen over). Landsgjennomsnittet er i veldig stor grad påvirket av innbyggertallet og resultatene i de store kommunene. Men vi ser i noen tilfeller at det er veldig stor forskjell mellom landsgjennomsnittet og hvor de fleste kommunene befinner seg på skalaen. Da

kan det bli stor forskjell mellom hva normalkommunen leverer, og landsgjennomsnittet. Det viktige er å identifisere hva som er de beste resultatene i Kommune-Norge, uavhengig av kommunestørrelse.